

LIETUVOS RESPUBLIKOS PARLAMENTINIŲ PARTIJŲ IR ASOCIACIJOS INFOBALT

MEMORANDUMAS

dėl informacijos visuomenės kūrimo Lietuvoje

Lietuvos valstybė, siekianti būti lygiaverte išsivysčiusių valstybių partnere ir stipria konkurente, turi užtikrinti, kad jos piliečiai, visi eiliniai gyventojai ir visų lygių vadovai taptų aktyviais informacijos visuomenės nariais, mokėtų ir galėtų naudotis informacijos technologijų teikiamomis galimybėmis savo kasdieniniame darbe.

Informacijos visuomenė – tai visuomenė, pasiekusi tokį informacijos technologijų plėtros ir informacinių paslaugų visuotinumą lygmenį, kai esmingai keičiasi visų visuomenės gyvenimo sferų funkcionavimo pobūdis, bendruomenių gyvenimas įgyja naują kokybę, o visuomenės informatizavimas tampa svarbiausiu jos išsivystymo rodikliu.

Valstybės gyvenime informacijos technologijos skatina diegti visuotinę “elektroninę demokratiją”, kurti pilietinę visuomenę su greitu grįžtamoju ryšiu, užtikrinti valdžios veiksmų skaidrumą, gerinti viešąjį administravimą, tobulinti mokesčių surinkimą, daug tiksliau planuoti ir apskaičiuoti biudžeto pajamas ir išlaidas. Valstybės pareiga yra sukurti informacijos visuomenės teisinę bazę, kuri nustatys vieningą informacijos kaupimą, cirkuliaciją, vartojimą ir duomenų apsaugą.

Verslo pasaulyje XXI-o amžiaus pradžioje informacijos ir ryšių technologijos įvykdys dar vieną revoliuciją: apgaubs žemę patikimu, visaapimančiu kompiuterių tinklu, globalizuos rinką, sukurs verslo aplinką be sienų. Globalios elektroninės komercijos priemonės leis egzistuoti virtualioms firmoms ir virtualiems kontraktams, virtualiems dokumentams ir virtualiems pinigams.

Naujoji informacijos industrija iš esmės keis švietimą ir mokslą, rasis visą gyvenimą besimokanti visuomenė.

Lietuvos valstybei, neturinčiai turtingų žaliavų ir pigių energijos išteklių, yra ypatingai svarbu laiku suskubti į informacijos visuomenės ekspresą. Šalies atsilikimas šioje srityje taptų rimta kliūtimi Lietuvai įsijungiant į globalią pasaulio rinką, integruojantis į Europos Sąjungą bei NATO. Toks atsilikimas sukeltų Lietuvai nepageidaujamų ekonominių ir socialinių pasekmių, ji gali tapti trečia eile pigios darbo jėgos valstybe.

Atsižvelgiant į tai, būtina:

1. Pripažinti informacijos visuomenės kūrimą strateginiu Lietuvos uždaviniu ir prioritetine plėtros kryptimi.
2. Spręsti informacijos infrastruktūros ir strateginių valstybės informacinių sistemų (mokesčių, muitų, izdo, teismų, privalomo sveikatos ir socialinio draudimo, žemės, policijos, kariuomenės, vyriausybės, savivaldybių ir kt.) klausimus centralizuotai ir aukščiausiu valstybės lygmeniu. Visų šių sistemų kūrimą traktuoti kaip būtiną ir neatsiejamą valstybės valdymo reformos dalį, priimant būtinus įstatymus ir poįstatyminius aktus, jų tarpe ir užtikrinančius strateginių informatikos projektų tęstinumą, ypač keičiantis valdžioms.
3. Šalinti tarpžinybinius barjerus trukdančius vykdyti informacijos visuomenės kūrimo projektus susietus su skirtingų ministerijų reguliavimo sferomis, o esama informatikos darbų finansavimo per ministerijas tvarka išskaido lėšas. Pakeisti informacijos visuomenės projektų finansavimo tvarką, likviduojant dubliuojamus darbus, užtikrinant lėšų panaudojimo efektyvumą.
4. Skirti ypatingą dėmesį švietimui ir mokslui, mokant jaunimą, pirmiausiai moksleivius ir studentus dirbti ir gyventi informacijos visuomenėje. Patvirtinti "Lietuvių kalbos informacijos visuomenėje programą" kaip valstybinę, išplėsti ir sustiprinti informatikos mokslo intelektualinį potencialą, sukurti jaunimui patrauklias sąlygas dalyvauti akademinėje ir praktinėje veikloje.
5. Skirti daugiau dėmesio gyventojų nuolatiniam mokymuisi bei lavinimuisi, žmonėms teikiamų informacinių paslaugų (viešojo administravimo, sveikatos ir socialinė apsaugos, telemedicinos, teledarbo ir t.t.) plėtrai, Lietuvos kultūrinio ir istorinio paveldo skleidimui, galimybėms gauti išsamią, teisingą ir operatyvią informaciją apie valstybės valdymą bei žmonių pateiktų valdžiai peticijų svarstymo eigą. Skirti ypatingą dėmesį piliečiams, kurių įsijungimas ar dalyvavimas informacijos visuomenėje yra ribotas: neįgalieji, pagyvenę bei kaimo žmonės.
6. Diegti ūkinėje valstybės veikloje ir versle šiuolaikines informacijos ir ryšių technologijas bei jomis besiremiančius naujus darbo metodus, tai pat šiuolaikines finansinių operacijų, aplinkos saugos informacijos technologijas, kurti intelektualias informacines sistemas transporte ir turizme. Kurti elektroninės prekybos infrastruktūra bei teisinę bazę, suderintą su Europos Sąjunga bei pagrindinėmis tarptautinėmis nuostatomis bei standartais, padėti formuoti Lietuvoje šiuolaikinę informacijos visuomenės technologijų pramonę, skatinti šios pramonės ir nacionalinio mokslo ryšius, informacinių ir ryšių technologijų verslo plėtotę.
7. Skatinti Lietuvos valstybės integraciją į pasaulinę informacijos bendriją, visiškai panaudoti ir remti Lietuvos ūkio subjektų bei valdymo institucijų tarptautinio bendradarbiavimo galimybes, dalyvauti Europos ir kitose tarptautinėse programose bei iniciatyvose, ugdančiose informacijos visuomenę.

Suprasdami ypatingą informacijos visuomenės kūrimo svarbą Lietuvos valstybei ir jos žmonėms, siekdami tarpusavio supratimo bei sutartinio vaisingo bendradarbiavimo, šį memorandumą 1999 metų spalio 25 dieną pasirašo:

Lietuvos centro sąjungos pirmininkas
Romualdas Ozolas

Lietuvos demokratinės darbo partijos pirmininkas
Česlovas Juršėnas

Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas
Algirdas Saudargas

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas
Vytautas Landsbergis

Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas
Vytenis Andriukaitis

Asociacijos Infobalt prezidentas
Robertas Tamulevičius

